16/04/2022

«Λαζαράκια» και σταυροί από φοινικόφυλλα στην Αγία Παρασκευή Σιδηροκάστρου

/ Παράδοση

Ο ελαιώνας του ιερού ναού της Αγίας Παρασκευής στο ορεινό Σιδηρόκαστρο Σερρών γέμισε και πάλι με τις χαρούμενες φωνές των παιδιών, που τηρώντας ένα παλιό έθιμο τα «Λαζαράκια», αποφάσισαν να το αναβιώσουν για μια ακόμη χρονιά, έχοντας την υποστήριξη του δραστήριου εφημέριου της τοπικής ενορίας, του π. Παύλου Παπαδόπουλου.

Τα «Λαζαράκια» ή «Λαζάρηδες» ή «Λαζαρούδια» είναι μικρά νηστίσιμα ψωμάκια, τα οποία πρόσφεραν οι νοικοκυρές το Λαζαροσάββατο (το Σάββατο του Λαζάρου) στα παιδιά που έλεγαν τα κάλαντα.

Τα παιδιά του κέντρου δημιουργικής απασχόλησης «Ομόνοια» ζύμωσαν και έπλασαν τα δικά τους «Λαζαράκια», μαζί με τους εθελοντές ενορίτες που τους βοήθησαν, προκειμένου να τα μοιράσει ο ιερέας μαζί με το αντίδωρο στο τέλος της σημερινής Θείας Λειτουργίας. Μάλιστα, κάθε «Λαζαράκι» μπήκε σε ατομικό

σακουλάκι μαζί με τα κάλαντα του Λαζάρου που έψελναν τα παιδιά αυτή την ημέρα.

Μιλώντας στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, ο π. Παύλος Παπαδόπουλος υπογραμμίζει πως είναι σημαντικό για τους μεγαλύτερους να μεταδίδουν στους νεότερους τις παραδόσεις, τα ήθη και τα έθιμα που με τόση ευλάβεια κράτησαν ζωντανά οι προγονοί μας, για να τιμήσουν τη μεγαλύτερη γιορτή της χριστιανοσύνης, το Πάσχα.

«Είναι ιδιαίτερη χαρά», συνεχίζει, «που για μια ακόμη χρονιά τα παιδιά από το κέντρο δημιουργικής απασχόλησης της ενορίας μας μοιράστηκαν μαζί μας τη διατήρηση αυτού του πολύ όμορφου εθίμου. Οι παλαιότεροι θεωρούσαν το Σάββατο του Λαζάρου ως την ημέρα νίκης της ζωής επί του θανάτου και το αποκαλούσαν η «πρώτη Λαμπρή» αφού η εκ νεκρών έγερση του Λαζάρου θεωρείτο προοικονομία της Ανάστασης του Χριστού. Στα ψωμάκια έδιναν το σχήμα ανθρώπου με τα χέρια σταυρωμένα, όπως ακριβώς παριστάνεται ο Λάζαρος στις εικόνες».

Από την Κω στο Σιδηρόκαστρο με τα βάγια

Οι προετοιμασίες για το Σάββατο του Λαζάρου και την Κυριακή των Βαΐων στον περικαλλή ιερό ναό της Αγίας Παρασκευή, στην ανατολική είσοδο του γραφικού Σιδηροκάστρου, ξεκίνησαν μέρες πριν. Σήμερα το μεσημέρι, μετά την απόλυση της Θείας Λειτουργίας, ο ναός θα στολιστεί με δαφνόφυλλα και φοινικόδεντρα για την αυριανή λαμπρή ημέρα.

Ωστόσο, στον συγκεκριμένο ναό, οι πιστοί, στο τέλος της Θείας Λειτουργίας δεν λαμβάνουν βάγια από φύλλα δάφνης, αλλά πανέμορφες δημιουργίες με διάφορους συμβολισμούς, φτιαγμένες από φύλλα φοίνικα που προέρχονται από το νησί της Κω.

Όπως εξηγεί ο π. Παύλος, «στην Κω καθιερώθηκε μια μακρά παράδοση να πλέκουν οι πιστοί από τα φοινικόφυλλα περίτεχνους σταυρούς και άλλα χειροτεχνήματα με διάφορους συμβολισμούς, τα οποία μοιράζονται στους πιστούς την Κυριακή των Βαΐων. Χάρη στους ιδιαίτερους δεσμούς που έχουμε αναπτύξει τα τελευταία χρόνια με το πανέμορφο αυτό νησί των Δωδεκανήσων, μας δίνεται η ευκαιρία να θαυμάσουμε κι εμείς εδώ πάνω αυτά τα περίτεχνα δημιουργήματα, να μοιράσουμε στους πιστούς μας λαμβάνοντας όλοι ταυτόχρονα την ευλογία του Κυρίου».

«Μην ξεχνάμε», συνεχίζει ο εφημέριος του ιερού ναού της Αγίας Παρασκευής, «πως και αυτό το έθιμο έχει ένα σημαντικό συμβολισμό καθώς αναπαριστά την υποδοχή του Χριστού στα Ιεροσόλυμα, όπου Τον είχαν υποδεχτεί «μετά βαΐων και κλάδων». Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας, φεύγοντας ο κάθε πιστός, μαζί με

το αντίδωρο, παίρνει κι από ένα σταυρό και φτάνοντας στο σπίτι τον τοποθετεί στο εικονοστάσι. Επίσης, εκείνη την ημέρα ακούγεται και η φράση: «Των Βαγιώ – Βαγιώ, τρώνε ψάρι και κολιό, και την άλλη Κυριακή τρώνε το ψητό αρνί», γιατί ως γνωστόν την Κυριακή των Βαΐων γίνεται κατάλυση ιχθύος, είναι δηλαδή ημέρα ψαροφαγίας».

*Τις φωτογραφίες παραχώρησε ο εφημέριος του ιερού ναού της Αγίας Παρασκευής Σιδηροκάστρου